

A „Kolozsvári Közlöny“ megjelenik minden Vasárnap és Csütörtökön reggel.

Szerkesztési szállítás:

piacz-sor, Dietrich-ház 277 sz. a hová a lapot illető küldemények, u. m. dolgozatok, hirdetések, a szerkesztőségnek szánt nyomtatványok példányai, s a reklamációk utasítandók. Bérmentelen leveleket csak rendes dolgozóinkatól fogadunk el. Közre nem bocsátható közleményeket nem teszünk felre, hanem elégetjük.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI, TUDOMÁNYOS ES SZÉPIRODALMI LAP.

A „Kolozsvári Közlöny“ re előfizetheti minden cs. kir. postahivatalnál, Kolozsvárt Stein János úr közpüztetzi. A közpüztetés díja, hová a posta által küldendő pénzes levelek is czimezenélők. Előfizetési ár postai széküldéssel vagy házhoz kihordással: negyed évre 2 ft. 40 kr. fél évre 5 ft. egész évre 10 ft. p. p.

Hirdetések:

négyszer hasábozott sorát 4 ezüst krajczáért, irodalmiakét 2 kr. közöljük.

Közlemény az erdélyi muzeum-egyleti ajánlatok iránt.

XX.

189

799.) Gr. Tholdalagi Mihály	500 pf. urb. p
800.) Gr. Kornis Gábor cs. kir. nyug.	200 „
801.) Gr. Kornis Gáborné, gr. Kún	100 „
802.) Lázár Ádám úr	100 „
803.) Dóza Elek úr	100 „
804.) Bágya Ferenc úr	100 „
805.) Bedőházi János úr	100 „
806.) Gazda Márton úr egy r. r.	5 „
807.) Régeni István tanár úr	5 „
808.) Gálly Károly úr	5 „
809.) Péchy Simon úr	5 „
810.) Boér Sándor úr	5 „
811.) Tolnay Rozália	5 „
812.) Tolnay Elekné	5 „
813.) Szabó József úr	5 „
814.) Kovács Károly úr	5 „
815.) Ercei Miklós úr	5 „
816.) Benkő László úr	5 „
817.) Mátéfy Ferenc úr	5 „
818.) Mátyás Miklós úr	5 „
819.) Deák József úr	5 „
820.) Dóza Miklós egyszer	10 „
821.) Dóza Elekné úraszony	10 dr.
822.) Gyarmati Zsuzsanna egyszer	5 „
823.) Zsombori István a m. vásárhelyi	10 „
gymnas. unban igazgató tanár 30 dr. könyvet s	10 „
egyszer mindenkorra	5 „
824.) Nagy Imre tanár úr egyszer	5 „
825.) Darvas János tanár úr egyszer	5 „
826.) Bálint Károly tanár egyszer	5 „
827.) Pószler János tanár egyszer	5 „
828.) Füstös Károly tanár úr egyszer	5 „

(Folytatása következik.)

Adóügy.

IV.

Adná a Mindenható, hogy a M. Futár szerént jaj-kiáltásaink a haza bérceiről

százszorososan vízhangoznának, és a négoi tetőről a szent István tornyába ütődének; mert ha ez nem történik s a m. kormány anyagi előhaladásunkra eszközt és módot nem nyújt, kevés évek alatt végpusztulásra fogunk jutni és ha jó humorom el sem hagy ily helyzetben; de keblem a legnagyobb aggodalmakkal telt, és vígságom csak olyan mint egykor a magyar nemzeté vala, midőn a budai várban székelő török basa nagy adót vetvén az országra, a nép busult, de miután adója még inkább nőtt, a legnagyobb elcsüggedés között vigadni kezdett. — Azonban ily állapot kikerülésére minmagunknak is mindent el kell követnünk, s nemcsak a kormányba bizni, s várni, hogy a sült galamb a szánkba repüljön; mert igaz mondas az: hogy a ki önmagán nem akar segíteni, azon a Mindenható sem segít. — Általános panasz nálunk a pénzhány, s az ebből folyó elszegényedés, a mi természetes következtetés szerencsétlen helyzetetésünknek, melyhez hasonlóan a földnek tán egy országa sincsen. — Nem elég, hogy a különböző adó által évenként több millióval apad nálunk a pénz; hanem ezt még nagy mértékben elősegíti nagyon is passiv kereskedésünk. Activ kereskedésünk áll: fából, fagygyu, méz, gyapju, nyersbőr, juh, kecske, ló és kevés szarvasmarhaból; passiv kereskedésünk pedig: gabona, bor, szaradék, vas, kikészített bőr, colonialis portékákon kívül minden minruházatunkra szükséges kelmék, s ezeken kivula jelenleg nagy szerepet játszó fényűzési cikkek. A behozatal értéke a kivitelé anynyira felülmulja, hogy ezen összeget az adóból főmaradó összeghez téve, melylyel együtt az országból kiszivárog, a forgó pénzösszeget anynyira kevesíti, hogy a jövőendő elébe csaknem kétségbeeséssel kell tekintelnünk.

Akárki joggal mondhatja el Jeremiás-féle siralmas cikkeimről, hogy könnyű mindenben gáncsot keresni, könnyű panaszkodni és jajgatni; de azzal a bajon segítve még nem lesz; hanem utat s módot kell mutatni arra, miképpen lehet a bajon segíteni.

Ezt ohajtom jelenleg tenni; hogy mi sikerrel teszem, a következők fogja megmutatni.

Mondám, hogy végpusztulásra fenyegető bajaink orvoslását várhatjuk, sőt várunk kell egyfelől a m. kormánytól, másfelől saját magunk tevékenységétől.

A m. kormány segédkezet nyújthat elsőben az által, ha a teljes kárpótlás kiadásához mentől hamarabb hozzá kezd; mert a most folyamatba indított nyolcz évi kamatkiadás iránt magam is csak zsidó vagyok, s nem tartom ezt a valóságos messiásnak, hanem csak egy prófétának. és ohajlva várom nyitott ablaknál zivatar előjeleit mutató egünkön feltornyosult fekete felhők közül az igazi messiás megjelenését.

El kell ismernünk, hogy az urbér-kárpótlásnak államkötelezvényekben kiadandó nyolcz évi hátralékkamataja is finánciális állapotunkra előnyös befolyással van; s még is terhelt állapotunkat nagyon kevésbé enyhíti, mert e kötelezvényeket a hitelezők nem kötelesek teljes értékükben elfogadni; a birtokosoknak pedig sem pénze, sem bankja nem lévén, kénytelen azokat bármilyen áron eladni, hogy nyomasztó terheitől szabaduljon. — S hogy e szorult helyzetet néhány üzérkedő menyinyire fel tudja használni, példáját láthatjuk Szebenben, hol az ilyenü papírok a legjobb esetben 72%-el kelnek el; de többnyire 65, sőt még 60-on is; tehát a kapandó összegnek nagyobb részét a birtokos osztály ujra kénytelen elveszteni. A tulajdonképpeni kárpótlásnak mielőbbi kiadása által megmentődnek az ország azon abnormis állapotból, melyben már kilencz év óta sinlik, hogy megszűnnék a moratorium, melyet, habár a pénzforgalmat s így a belkereskedést nagyon akadályoztatja, még sem lehet szüntetni a teljes kárpótlás előtt, ha a birtokos osztályt tönkre nem akarjuk juttatni. Eppen ezért, sőt más tekintetből is, a végleges kárpótlás siető kiadása égető szükség, mert a nélkül a birtokos osztály nagyobb része óriási lépésekkel halad a bukás felé. — Mert jószágait a forradalom feldulván, s a hol ez nem történt, az urbéri-ség megszüntével a kellő munka-erőből ki-

fogyván, jövedelmei megakadtak, ha csak pénz nem fektetett belé. Nem egyes példa az nálunk, hogy sokak jószága a forradalom után, a míg pénzt nem fektetett belé, annyit sem jövedelmezett, hogy az adót hordozza és a mindennapi élelmet megadja. Amde a beruházásra pénz nem volt, tehát, ha élni akart, kölcsönhez kellett folyamodni.

A viszályzatra kitűzött határidő, mely nálunk mostani viszonyaink között nagyon rövid szokott lenni, eltelt s mostoha körülményei miatt az adós nem lévén képes saját erején fizetni, vagy pénzt veszen fel ujból nagy kamatra, vagy hitelezőjével egyezik a határidő meghosszabbítása iránt; ez által tartozása kétszereződik. — Ha már a kárpótlás késni, s csak évek mulva fog elkezdődni, az ilyeszerű adósságok anynyira fognak nőni, hogy a birtokosság nagyobb részét az sem fogja megmenteni a terüdt; mert kénytelen ezen papirokkal ante-epochalis adósságait fizetni, a mi azokat anynyira fölemésztí, hogy a későbbi kölcsönök törlesztésére vagy kevés, vagy éppen semmi sem marad fenn; az ily adósság pedig koronként iszonyu arányban nevedkén, nem sok idő alatt anynyira felől, hogy teljesen tönkre juttatja, nem lévén Erdélyben hitelintézet, melytől mérsékelt kamatra pénzt lehessen kölcsönözni.

Ugyanazért másodszor segédkezet nyújthatna a m. kormány az által, hogy hitelintézet föllállításában elősegít; a mit minden áldozat nélkül megtehet. — Megtehetné például úgy, hogy ily intézet föllállítására egyes birtokosok fekvő birtokaira két vagy három millió pengő forintot adna kölcsön 5%-es kamatra bizonyos meghatározott évekre, vagy pedig az aláíróktól anynyi értékű földtehermentesítési állampapírost tartóztatna hátra addig, míg az összeg vissza lesz fizetve. — Ezen összeggel a mi igényeinket kielégíthetők bankot lehetne alapítani, ez általa egyszermind, a kormány érdekében, a kiadott államkötelezvények emelkedését is lehetne eszközölni, az ország pedig képzelhetetlent nyerne általa.

Gr. Bethlen Farkas.

TÁRCSA. CZILIKE.

(Beszély, mely a „Société des gens de lettres“ által tavaly kitűzött pályadijak közül az első rendű nyerte)

Írta: Fortoul, fordította: Turul.

(Folytatás)

A szomorú, elhagyatott, szűk utca, melynek végében laktak, ez este félelemmel tölté el a két fősvényt. Sürgetőzve mentek be a házba és gyorsan becsukták az ajtót, mintha valaki üldözte volna őket. Még a vízhang is megdöbentőleg hatott rájuk. Egy hosszú folyosóba értek, mely a Róbert és társa egykori raktárához vezetett. Ezen raktár jelenleg üres és kiadó volt.

A folyosóban koromsötétség vala, s a betolult kód megvesztegetvén a levegőt, valami sajátságos, kellemetlen penészszag terjedt benne el. Róbert egy kis gyertyát gyújtott, s a mint annak világánál előrementek, a falon óriási árnyképük lengedezett. E folyosó egy udvarra vezetett, a melynek háttérében azon épület emelkedett, hol fősvényeink laktak Köröskörül a szomszéd épületek falai meredeztek.

Ez udvar Czilike életében kert volt. Középen gyepek térdőlelt négy roppant rózsabokorral. Azóta a rózsabokrok kiszáradtak és az egész helyet eltaposták. Nem maradt egyéb meg, mint két repkény, melyeket Czilike a fal mellé plántált. Szépén virítottak, s magásra felkúsztak már. A fenékben oly sötétet tünt fel e repkénysátor. A mint a két fősvény az udvaron át akart menni, egyszerre egy magas alakot pillantottak meg, mely levelektől körülve a falhoz látszott támaszkodni. Róbert fölemelte balkezét, s beernyözte szemét, hogy jobban vizsgálhassa a látományt, és látta, Frumence is látta a Czilike árnyát. Eppen úgy nézett ki, mint az a szegény aszszony a piaci padnál. E perczben egy szelvényat kioltotta a gyertyát.

Leírhatlan rettenés közt rontottak fel az udvari lépcsőkön. Az ajtót kitárvá találták, s ezen igen megütköztek. Gyorsan bementek és Róbert a nagy sietség miatt a sötétben szörnyű módra belelöközött az ajtófélfába.

— Péter! te ostoba! te barom! ordítá, mintha ez által batorságát kívánta volna visszaszerezni.

Péter zavartan lépett be a földszinti mellékszobából, s egy gyertyát tartott kezében. Frumence kikapta azt kezéből és apószától követve felsietett az emeletre.

Ez a Péter egy körülbelül húsz éves fiu volt, de kised természetű, s elanynyira vézna, hogy alig nézett ki tizenöt évesnek. A Frumence leányának testestvére volt, a ki mezei munkára nem lévén alkalmas, szülei igen örültek azon szerencsének, hogy Róbert és Frumence szolgálatukba vették. Fizetése semmi se volt; csak táplálékot és ruházatot kapott, de minő táplálékot és minő ruházatot!... Isten őrizzen! — Hét év óta, hogy a háznál volt, nem hallott egy jó szót, nem látott egy mosolyt — így élt ott testileg lelkileg szegényül, elhagyottan, s e mellett durvádkodtak vele és egy szót nem szólhatott, hogy le ne szidják. Mégis Róbert és Frumence ur rettenetesen csodálkoztak, hogy ez a fiu oly értetlen, tudatlan. — Barom! te marha! te ló! — rendesen így szólították szegényt.

Az ebédlő-terembe érkezve, a két fősvény belevetette magát a két szokott karszékre, melyek borrel voltak bevonva és aranyos szeggekkel kiverve. Mindkettőt ugyanazon érzelem gyötölte, s egyik se merte gondolatait közölni a másikkal.

Róbert ur így okoskodott magában: Meghaltam. Az a kód olyan átható; ez egy kis látat idezett elő: érzem jól, hogy úterem működése tulgyors. A lázas állapot kisebb-nagyobb mértékben rendszeren megzavarja az ember fejét. Ki ne tudná ezt! Innen van aztán, hogy az ember anynyit boldog dolgot vél látni. Fogadni mernék, hogy Frumence semmit se látott.

Frumence, a ki elhagyta volt támlás-széket, nagy léptekkel sétált fel s alá. Egyszerre megállott Róbert előtt.

— Hiszi-e ön a lélek-köborlást? kérde tőle.

A felelet elhalt Róbert ajkain, s minden lelkierejét elvesztette. Tehát Frumence is látta, jól látta!

Frumence tovább sétált, s ismét megállott előtte, mondván:

— Sajnálom, hogy azt a sou-t nem adta oda a kis lánynak.

— Magam is sajnálom, nagyon sajnálom.

— Most nem tépelődnénk ilyen nyomasztó gondolatokkal.

— És azzal Frumence tovább sétált.

— Anynyi bizonyos, mond Róbert rövid gondolkozás után, hogy ez a sou ugy nyom mint egy malomkö. — Bár odaad-

lam volna a gyermeknek!

S mig így szóló, az alatt kivette erszényéből a sou-t és az asztal parkányára tette.

— Hja! sohajta homlokát törölve, milyen különös! Nézz csak, Frumence, nézze csak, ... e pénz ugy csillamlík, mint a parázs...

— Ezek a sou-k, viszonzá ez, a nélkül, hogy fel mert volna tekinteni, ezek a sou-k igen sajátságos pengéssel bírnak; érczük egynemű a harangok érczével.

— Valóban... ugy van, sajátságos vegyitményből állanak és... okvetetlen ugy van, érczük egy a harangokéval.

Róbert e beszéd ismét más eszmék világába sodorta. Ugy tetszett neki, mintha a sou elkezdett volna lassan lebegni, mint valamikor, a midőn más alakban valamely magas toronyban alá s fel lengett. Ugy tetszett, mintha egy légies kongást hallott volna, a mely először alig vala kivehető, de minő inkább erősült, s ezt látszott zengeni: Harang, harang, harang vagyok; imára hívok embereket; imádkozzatok az előkert és holtakért... a szegény halottakért! Sou, sou, sou vagyok, karikázva járom a világot, s megyek gazdagoktól szegényekhez. Én vagyok a szegények pénze; kenyerüknek ára. A gazdagok erszénye börtön nekem... szabadságokat ki onnan.

A csengés bongás siető kezdett lenni. Róbertnek, ki tenyereibe szorította homlokát, majd meghasadtak fülei.

— Hallja ön, Frumence, hallja ön? Imárolj, szegény emberekről beszél... Koponyám reped meg, ugy kong bong ez a harangérczből vert sou... Az égre kérem... mentsem meg tőle... dobja ki innét... hamar, hamar!

Frumence gyorsan kinyitotta az ablakot, mely a szűk utcára szolgált és felkapta a sou-t. Mintha újait égette volna, anynyira sietett attól menekülni, minőlfogva a terem közepéről már elhajította. De a sou az ablak kerestáfájába ütözött, s a helyett hogy az utcára alárepült volna, csörtetve esett vissza a szobába, hol félkörben elkarikázott és éppen a midőn Frumence le a karta taposni, egyszerre a padlázat deszkái közt egy hasadéka eltűnt. A padlázat elavult és felpattogzott vala, s Frumence nagyon rátapodván a lefogott szándékolt sou-ra, az annál jobban a hasadéka mélyedt. Ezért Frumence elvröszödött haragjában, mig Róbert olyan volt, mint a fal; aztán fölkapta a lámpát, hogy világánál a hasadékból kikaparja a pénzdarábot. De, körmeivel

A kolozsvári keresk. és iparkamara 1857. január 31-én tartott I. közgyűlésének Jegyzőkönyve.

(Hivatalos kiadványban.)

Elnök: Kovács L. m. elnök; jegyző: Gáman Zsigmond.

Másodolnók ur üdvözlé a jelen év első gyűlésére szép számban feljött tagokat, s óhaját fejezte ki, hogy e buzgalom ne lankadjon az egész év folytán, valamint köszönetet mond az elnökség nevében azon készségért, a mit a lefolyt évben a kamarai tárgyalásokban részvétellel tanúsítottak. A kolozsvári kamara dícsékedhetik azzal, hogy hivatalának teljes öntudatával bír, azért főlegesen volna a feladat szépségeinek fejtegetésére akarni tovább is buzdítani a tagokat: legyen elég csak a teendő halmazára mutatni, a mely a kamara előtt még áll, s a melyből bármi parányit is óhajtott célzár vezetni, csak szorgalom és kitartás által lehet. Azonban akár mi fárastól és nehéztől legyen valamely feladat megoldása, az ember a további törekvéseire urt erő szorított merít, ha a munkásságára visszacsó pillantás némi eredményeket mutat, azért alénok ur nem tartja jótékony hatásnékülnek, ha ez év kezdetén egy futó pillantást vet a kamara múlt évi működésére.

Tartott a kamara a múlt évben 14 közgyűlést, a melyben 327 sz. alatt tüztesen tárgyalta az előfordult ügyeket. Nevezetesen benyújtott vizsgálata 54 kereskedelmi pénzalap, a melyekből 24 ellón fogdva, ellenben 30 visszavetve. Ebből látható, hogy a kamara ez ügyben a szükséges szigorot nem téveszté szem elől.

A cs. kir. megyei törvényszékeknek az őt politikai kerületben bejegyeztetett 66, részint kereskedelmi, részint iparos vállalat tözs címe.

A felsőbb hatóságoktól történt felszólítások következtében továbbá véleményét mondott a kamara az új ipartörvény-tervre, indítványozta, hogy az ausztriai mértékek 1855 folytán életbe léptetett használata után a különböző helyeken előfordult mértékelterések következtében azok újól vizsgálat alá vessenek; véleményét nyilvánította a fonó-gépek elterjedésének a kadályairól s a verseny lehetetlenségéről a külföldi fényűzési divatszövevényekkel szemben; kimondá nézetét a vásári törvény székei életbe léptetését tárgyzó törvénytervről; felvilágosító adatokkal segíté a cs. kir. bányakapitánst Zalatánán a nemtelen fényűzés és más vegytani szerek fogyasztását és termelését illetőleg; felelt a prágai repácukorgyár-egylet kérdéseire; valamint a cs. kir. mocsai járáshivatalnak a szatósok üzletköréről tett kérdésére; árjegyzékeket küldött a m. cs. kir. minisiterumnak a hadsereg felszereléséhez tartozó tárgyakról. Magánosok és test letek irányában megemlíthető lépéseknek kell tartani, hogy a dézsi csizmadia cseh felfolyamodványát a békebevezetési díj fölémelése tárgyában; valamint a szamosújvári házalkotól azon kérését, hogy a helivásárok látogatására is feljogosítva legyenek, érdemleges tárgyalás alá vette és véleményezéssel kísérté.

A mit a közlekedési-ügy érdekében megkísértett, következő lépések volnának: mindenek előtt igyekezett az erdélyi vasút ügyében alakult bizottmányának segítségül lenné, s azt a szükséges adatokkal s felvilágosításokkal ellátni; s hogy tisztelt elnökünk Dittich S. úr jelenleg is a birodalmi székvaróban időz, arra a vasút ügyének újabb fordulatát szolgálta egy részt azokat. Menynyi érdeme lesz e kamarának abban, hogy Erdélyt valaha közohajtás szerinti vasút ha-

sítsa át, azt eldönteni nem hozzánk tartozik, de hízleghetünk magunknak annyival, hogy e kérdés a legújabb időben e kamara hozá előtérbe.

Az országútak érdekében is szabadságot von magának a m. kormány és alsóbb polit. hatóságok figyelmét több oly vonalra hívti föl, a miket kereskedelmi és közigazgatási szempontból szükségeseznek hitt. Nevezetesen előadta a mező-ségi és szilágysági összeköttetés hiányait, valamint a b. honyadi erdőségek kizsákmányolhatása érdekében egy havasi út szükségességét, s szerencsés volt sok tekintetben nem csak biztató szót nyerni, de tényleges eredménynek is örvendhetni, jelesen a torda-jára-öffenbányai, s lóna-öffenbányai vonalra nézt, a mely a bányavárosokban szerencsés új piacot nyit a Mezőség és idővel a Szilágyság terményeinek, a mellett, hogy a havasi a közmíveltségi törekvéseknek hozzájárulhatnébbé teszi. Megemlítendő még itt, hogy a Makfalvára indítványozott postaállomás által a volt Marosköz nagy részének óhajtott kedvezőbb postai összeköttetését szerezni.

A mit a hitel, a pénzügy aggasztó helyzetének enyhítésére ton, megérdemli, hogy említsé alá jöjón, noha e téren kevésbé volt szerencsés valódi eredményekre jutni. Miután a körülmények meghústák azon reményét, hogy a nemzeti banktól fiók-pénztárt nyerhessen, megkísérté a bécsi hitel-egylettel jutni ahoz, s reménye van, hogy nem hiában. Addig is azonban, a mig idegen segély enyhíthetné az e téren tapasztalt szükségnek, lépéseket ton egy takarékpénztár s a kisebb iparosok számára egy kisegítő-pénztár alakítására, a melyeknek alapszabályai jelenleg is a m. kormány előtt állanak. A teendő hitelintézetek elfogadhatására s minél többek általi használhatására szükséges intézkedések tekinthető az is, hogy a kerület kereskedőit pontos és szabályszerű könyvvezetésre bírti törekedtet, s a kolozsvári tanácsot felszólította a telekkönyv megkésztítésére, s közvetve ide tartozhaló a kereskedelmi társulatok alakítására tett lépés.

Az ipar- és kereskedelmi érdekek ez anyagi faktoriál mellett nem feledkezett el a színtoly lényeges szellemi tényezőről, a realis irányu nevelésről is. E tekintetben örömmel nézhé a kamara, hogy a vásárnapi-iskolák felállítására célzó felhívásait a városi tanácsok készséggel hajták végre, s ma már, egyetlen városban (Tordán) kívül, a kerület minden nevezetese városában ismétlő vásárnapi iskolákban tölti az iparos ifjúság különben haszontalanul eltékozolt idejét. Szomorú ugyan, hogy az anynyira s oly rég óhajtott real-iskola Kolozsvárt még nem nyílt meg, de a kamara erre nézt is bátorodott, ismételt kérésével a m. kormány atyai gondosságához járulni.

Az országos és helivásárok ügyében több oldalról fölmerült panaszok eldöntésére közbenjárószerepet vállalt a kamara, s véleményezését a legtöbb esetben kielégítő siker követte.

Továbbá, ha szabad némi részletekbe bocsátkozni, talán megérdemli a fölemelést, még a következők: pártoló szót emelt a Hügel Gottlieb által az Aranyos-Beszterczen Galaczig üzött fakereskedés mellett; adatokkal igyekezett támogatni egy szoda-gyár felállításra célzó tervet; az erdélyi gazdas. egylet által a júliusi vásár alkalmával rendezett állat-kiállításra egy díj gyűjtését eszközöl, valamint nem mulatta el szerketni az erdélyi gazdaközönséget, hogy a közlekedébről Bécsben tartandó gazdasági kiállításban részt vegyen; az árualkuszokról kelt törvény határozatait teljesítendő, a kolozsvári piacra három hites alkusz kinevezését kéri.

Végül fölserolhatni hiszi elnök úr: hogy a jegyzőkönyvek külön lenyomatban megjelenése által a kamara lényeges lépést ton arra, hogy a választók ez intézet feladatáról, működéséről mindinkább tisztább fogalmat nyerjenek, mig a levelezésre jölkért s megnyert t. urak közremunkálásában jelentékeny segítséget kell látnunk azon törekvés megoldhatására nézt, hogy az e kamara kerületét levő földterület statisztikai és ebből folyólag minden anyagi viszonyairól ismereteinket szaporíthassuk.

(Folytatjuk.)

Smyrna, augusztus 25-kén 1856. Én most másodsor érkeztem Smyrnába. Felletti szándékom itt maradni tavaszig, mire több okaim vannak: első és legfontosabb a többi felett, hogy a pénzemből kifogytam, mert a francziáknak Leonidas, Lycurgus, Tancred, Marseille s többéfele híres nevű zsebavágó gözsei, kiürítették erszényemet és kiüríték ha még anyny lenne is; továbbá, itten Smyrnában — mely maga is elég nagy Babylon egy oly kis világhoz szokott emberre nézve, mint én vagyok, majd minden észközeit kiütözté ezelonak feltalálhatom, t. i. itten a nyelv tanulásra nézve igen jó módóm van, mert jobbadán görög és török a népség, tehát ezen két nyelvet sajátomná tehetem. Egy oly kávéházban vagyok szállva, a hol napestig forr az ember. Európai művelt emberek is van módóm társalogni, mert éppen mint Velenczéban vagy Párisban egy hemzseg a sok olasz, francia, angol, sőt hollandiak és amerikaiak is vannak. Van egy angol könyvkereskedés, éppen oly szegény emberek számára, mint a milyen most én vagyok; vannak béne különböző nyelveken írott olcsó és jó bibliák s mindenféle könyvek. Ezen könyvkereskedésben ingyen lehet olvasni. Egy casino is van a városban, hol az ember újságot is olvashat, de ottan már fizetni kell. Az tehát most nem nekem való. Bőviben vannak itten mindenféle papok és templomok, u. m. török, görög, örmény, zsidó, pápista, — sőt még kalvinista templom is van a hollandusoknál. Az útlevelem ideje már kitélvén, különben sem mehettém volna tovább; még egy évre újjal kívánván magamat elállítani. Mert irattam e tárgyban az itteni consul által. — Előbb az vala szándékom, hogy a telet Konstantinápolyban töltsem; de miután meghallottam, hogy ottan a háboru megzúnta után is nagy a drágaság, üres erszénnyel, mint az enyém, nem tartottam tanácsosnak abban a nagy világvárosban telelni, egyébként is a tanuló emberre nézt mindig jobb a kis város, mint azok a lélekvesztő, otromba nagy városok — melynek itt Ásiában vannak. — Az éleltesre nézve itt Smyrnában elég olcsóság van, mert a török birodalomban utazásom alatt oly olcsó és jó kényeret, mint itt Smyrnában, még nem ettem.

Egy aranyért most is, mint a tavasszal, itten 60 piastert adnak. A beteg erszényre nézve ez sem rossz. Aztán most bőviben van a sok szőlő, melynek okája — az az 9 fertály font — négy, öt garas, — bővön van a sárga- és görög-d nyelve, oly gyönyörűek, melyekhez hasonlót a nap alatti világban még nem láttam, s anynyira olcsók, hogy a ki egy piasteres dinyvnyét megvevett, elmondhatja, hogy azt a napot nem vesztette el. Ruha németeket is olcsón kaphatni itt. Ezek tehát okai Smyrnában szándékolott telelősemnek.

Írnom kellene azokról, a miket láttam és lábammal tapodtam: Jártam eddigél hét nagy városban t. i. Pest, Bécs, Triest, Athenae, Smyrna, Beruth és Damaskus; hét régiségről híres városban, u. m. Jéruzsálem, Bethlehem, Jaffa, Ty-

rus, Halycarnassus, Argos és Corinthus; háromnak csak a helyén, mert romok mostan, u. m. Ráma, Mycenae, Nemea: jártam nyolcz szigeten: Corfu, Speczia, Aegina, Syra, Rodus, Cos, Samos és Chioron; láttam tizenkét híres hegyet: Acroceranium, Cyllene, Parnassus, Helicon, Hymettus, Pentelicus, Licabettus, a cyprusi Olympus, Libanus, Taurus, Sion és Nebo hegyeit; hét folyót: Inachus, Cephiissus, Ilissus, Jordan, Orontes, Kedron, Meles: ittam az Aicyneus, Afrodite, Pyrene, Canathus, Callirroe, Ker. Sz. János, Mária, József a mágusok, Néhemias, Siloam, Erszébél és Mártá kútjaikból, valamint a Homerusból is két helyt u. m. Chiosban és itt Smyrnában. Láttam ösveszen 40 várost és ugyanannyi szigetet; még, ha Isten segít, meg akarom látni: Ephesust, Myletus, Claramont, Colophont, Sárdest, Manisat, Pergamust, Trója helyét, Lesbost, Tenedost, Konstantinápolyt, Brussát, Chalcedont, Nicaeat, Nicodemiat, Várnát, Silistriát, Bukarestet, Ploesetet, Brassót, Szebent és ha Isten is úgy akarja, Kolozsvárt — a mit régen kincses Kolozvárnak hívtak. Bír ma csak anynyit juttathatna nékem az ő régi kincseiből, a menyynyivel kitöltöt útamat szerencsésen bévégezhetném! Nagy szorgalommal tanulom most a török nyelvet, olvasom a bibliát, és értem is anynyira, hogy kevés idő múlva nem lesz szükségem szótárra, se mások utasítására. Szörnyű nagy kedvet ont belém az, midőn majd minden sorban egy magyar szót, vagy legalább rokon értelmű szót találok.

Soha könyvet még ez életben örömezttem nem tanulmányoztam mint ezt, és tiszta meggyőződésem után károsnak valloim nemzetünknek nézt, hogy a régebbi időkből is ennek tanítását iskoláinkból kirekesztették. Azt is mondhatom, hogy a mely nyelvet anynyit szorgalommal s előszeretettel tanultam eddigél, t. i. a görög nyelvet, oly nehezen tanulom beszélni, hogy magam csudálkozom rajta, a minck egyébiránt természetes okka egyfelől hogy szörnyű romlott és barbár a mostani közép nyelve, más felől, hogy mint az olaszok — mintha mindig veszekednének — oly habarva-sebesen beszélnek, — legfőbb oka pedig az, hogy az egész nemzet iránti rokonszenvelem elvesztettem, mert ez a hajdani szép iránti minden hajlamát levelekőzve, egy általában csak a vagyon és pénz után sóvárog. Eladná ezért apját, anyját is. Egészen más a török; ez józan, becsületes, jószívű s vallását kivéve türelmes nép, csak is anynyit különböz nemzetünktől, hogy Mahometet és nem a Krisztust vallja profétájának, egyébként igaz testvérünk testben és lélekben.

Décsey Károly.

M. Vasárhely, hamvazó-szerda, 1857. A farsangi vigalmak ez évi zaja nálunk is elenyészett, s nekünk jobb volna azt nyugodtan sirjába szállani hagyni, mert anynyit meghasoulas, anynyit zavaros viszállyra, mint a menyynyi ez időszak folytán fölmerült, nem emlékezünk. De mivel a lefolyt események legbűb tükrei a mindig csak a multakat ismétlő jövőnek; tanulság végett nem árt, sőt szükséges a legördült látólyt fölfelebentve egy kissé vizatekintetünk. Legelőben is azt említtük meg, hogy a legalkalmasb helyiség, u. m. az „Apollo” terem hasonlítottának, a közönséget megnyerni vagy nemakör, vagy nemtudó bánásmódja által elriasztott közönség, mely együtt véve az „Apollo” teremben a legsebb közönséget alkotva volna, három felé osztott, egy hogy e szétszakadás, s ebből származott ezeralaku zavarok folytán sajnálattal kellett tapasztalunk, mikép ez évi táncvizslunk, általában tekintve, nem csak hogy a vasárhelyi régi hírneves bálok emléket felnem elevenítették, de legszerényebb kívánalmaiknak se feleltek meg; mert habár egy pár igen izlelesen rendezett ca-

nem sokra ment. Róbert elővette zsebéből tollkését; de az mindjárt az első kísérletnél egészen beletört. Most Frumence vett elő egy kést. Vigyázatlanul fogta és újját elvágta vele.

— Az ördögbe is! kiálta fel elvette a kést és talpraugrott.

Ekkor belépett Péter, hogy asztalt terítsen. Azt rendelték: tegye be az ablakot, s Frumence egy pohár vizet parancsolt, hogy újját megsztassa.

— Róbert, mondá ez nyugodtabban, mialatt újjaból a vért nyomkodta kifelé, mi úgy viseljük magunkat, mint két gyermek, mert ha megfontoljuk a dolgot, mindez természetes. Ma délután Czilikéről beszélgettünk. Lelkünk egy némely emlék lepte meg. Tegyük még hozzá, hogy egy véletlen hasonlatosság töltesztette képzelődésünket, meg hogy a ködös idő lázítólag hatolt vírforgásunkra, s itt van minden.

— Oh, nekem kétségkívül lázam van.

— Ahoz ugyan nem sok kell, hogy egy fő megzavarassék, s az ember fülzúgást kapjon. Már mi természetfölötti lehetne abban, hogy a sou beleütközött az ablak keresztfájába, s viszsza karikázott a szobába, és hogy ön eltörte tollkését, én pedig elvágтам újamat.

— Mondja csak van-e ebben valami csodás?

— Semmi, kétségkívül semmi. Tehát ön nem gondolja?

— Én csak azt gondolom és azt hiszem, hogy Czilike emléke mindkettőnkét tulságosan foglalkoztat; helyesen vagy nem, ez tény. Valljuk be az igazat.

— Milyen gyenge gépezet ez az emberi agy!

— Róbert, szólt Frumence, a mi lelkünkét nagyon nyomja valami. Ezen segítni kell, és mi segítni fogunk a dolgon. Lásuk ugyanis: mi az, miben rejlik az? Nemde önt is mint engemet, vádol a lelkiismeret, miért nem teljesítettük Czilikének tett fogadásunkat, hogy minden évben néhány sou-t adunk a szegényeknek.

— Gyöngeség, rendkívüli gyöngeség! De hiába, ez így van... és ez a mi bajunk. De orvoslása egyszerű... Majd ez után időről-időre néhány sou-t fogunk itt-ott az elnyomorodott ügyeknek adni; s örökre ki leszünk békülve magunkkal.

— Ugy hiszem, önnek igaza van, mondá Róbert.

— Lám lám! milyen jól tudott okoskodni Frumence ur! ha kellett. Már azt hitték mindketten, hogy mindent teljesítették, ha egy-egy sou-t odalöknek a szegényeknek. A nyomorult fősvények! És mégis... milyen jó hatása van csak egy atomnyi kegyességnek is!... ezen egyszerű határozat egészen megvissza-

ta lta őket.

— Aztán ne feledjük, tévé hozzá Frumence újját zsebkendője egyik szegletével befacsarva, hogy gyomruk üres, s hogy semmi se csigázza fel anynyira a képzeletet, mint az éhség.

(Folytatjuk.)

Egyet tart a Magyar.

A ki mindig panaszkodik, az egyet tart a Magyar. Gyáva szokott pityeregni!

Szüntelen. Ha panaszkodsz, kinevetnek.

A gyávák! Egyet tart a Magyar. Gyáva szokott pityeregni!

Szüntelen. Ha panaszkodsz, kinevetnek.

A gyávák! Egyet tart a Magyar. Gyáva szokott pityeregni!

Szüntelen. Ha panaszkodsz, kinevetnek.

A gyávák! Egyet tart a Magyar. Gyáva szokott pityeregni!

Szüntelen. Ha panaszkodsz, kinevetnek.

A gyávák! Egyet tart a Magyar. Gyáva szokott pityeregni!

Szüntelen. Ha panaszkodsz, kinevetnek.

A gyávák! Egyet tart a Magyar. Gyáva szokott pityeregni!

Szüntelen. Ha panaszkodsz, kinevetnek.

A gyávák! Egyet tart a Magyar. Gyáva szokott pityeregni!

Szüntelen. Ha panaszkodsz, kinevetnek.

A gyávák! Egyet tart a Magyar. Gyáva szokott pityeregni!

Megjegyzések Dr. Nendtvich Károly úr vissza-pillantásaira a német természetvizsgálók és orvosok 32-dik gyűlésére.

A Pestí Napló f. é. febr. 18-ki számában Nendtvich ur minden ok nélkül neki esik az orvosi tudományak, s azt a „hit tárgya”-nak nyilvánítja. Mi azt dicsőre méltó elismeri tartjuk ugyan, ha valaki szaktudományának gyengéit felteneri, s nem palástolja, de ha orvos saját szakát a nagy olvasó közönség előtt mint „tabula rasa”-t akarja bemutatni, arról csakugyan mondhatjuk azt, hogy az az ő agyában „tabula rasa”. Lássuk Nendtvich ur okoskodását.

Mentül inkább fejlődnek a természettudományok, és mentül több és erősebb alapot nyernek) mathematicai megalapításuk által, annál inkább veszt a gyakorlati gyógyászat jelentőségéből, annál inkább tűnik el az alap lába alól.

Lehetetlen, hogy Nendtvich ur most idézett soraiha tollhiba ne csúszott volna be; mert hogy az ellenkező a való, arról nem csak minden józan orvos, de minden miveltebb laikus is meg van győződve. A physiologia s a kórhonezatban alapja a gyógyászatnak; de mentül inkább haladnak azok, annál inkább tűnik el ennek az alap lába alól. Ez Nendtvich ur logikája. Azt mindenki tudja, hogy a kapcsolatban levő tudományok közül az egyiknek haladása a másiknak haladását is elősegíti. Mi az egyike káros behatásu, az a másikra is az. Az ideális és realis absoluta identitása a természettudományokra éppen oly káros befolyással volt, mint az orvosi tudományra, mely végelemzésben szintén nem egyéb, mint természettudomány. Ha a természetvizsgálók Bacó e szavait „Talem intelligo philosophiam naturalem, quae non abeat in fumos speculationum subtilium aut sublimium, sed quae efficitur operetur” eleitől fogva követték volna, bizonyosan tovább volnának most valamint a természettudományokban, úgy közvetve az orvosi tudományban is.

Tovább költőileg rajzolja azon bilincseket, melyekben az orvosi tudomány a természettudományokat „még nem régen” fogva tartotta, s örömmel kiált fel: „Menynyre megváltoztak azok az idők! A hajdani szolgák emancipáltak magokat, tekintélyes és befolyásos urakká váltak és „pórias büszkeségükben anynyira

sinói, s ugyanannyi aranykeresztí tánczvizgal-munk vala is, ezek csak kivételt képeznek egye-lől, csekély számuk is nem elégíti ki egy hosszú-farsang követelményeit. — Haj! nem ily közönség s nem ily bálok valának egykor az Apolló terem-ben, midőn az egész hon lelkes ifjúsága, s fényes arisztokráciájának nagy része vigadozott falai kö-zött. De azóta sok minden történt a nap alatt a futó évek folytatában, más nemzedék állt elő, míg felettük az idő, e kérihelhetlen börtönör, zsarnok-hatalommal uralkodik.

Nem hagyhatjuk még érintetlenül azt a csa-ládokat koldusbotra jutott, vétkes lényűzést is, mely mint ragályos nyavalya a különben is csak ipara után, s így is alig tengődhető polgári osz-tály alsóbb rétegeibe is beharapódzott. Telvők a hírlapok koldus-szegénységünk nyilvánításával, s valóban érezzük is helyzetünk nyomasztó, s már-már alig bírható súlyát, nem vagyunk képe-sek közintézetek fennállhatását biztosítani, s még-is hitvány rongydarabokért iszonyu pénzt enge-dünk kidobálni e különben is végtelenül szegény házából. Az istenért mit cselekszünk! nem fi-gyelünk-e utódink szomorú sorsára, kiknek, ha tovább ez után haladunk, sem tudományos neve-lés, sem tanítézetek csak jótét, vagyonsz-ság közepett gyamolthatjuk kellően, sem e ha-zának őseink által századokon át megvédett, s anynyi drága emlékek által szentesített földje-bár, mint a derék G. J. „Nyomor” című czikké-ben följel, nem jutand osztályrészükhöz. E te-kintelen oltatóndó volna, hogy részint a lelke-szek igyekezzenek e részben is felvilágosítani a lelki felvilágításuk alatti népet, részint azok, kik a társadalmi tén, mint irányadók szerepelnek, s a néppel közvetlen érintkezésben állanak, te-kintsek hazafiai kötelességüknek, részint jó pél-daadással, részint erőfeszítések, tanácsadá-sok által megóvni a romlásnak indult családokat az anyagi, és erkölcsi végűledéstől, honnan többé nincs menekülés.

E. s.

Kolozsvári napló.

* Cs. J. úr Kézdi-Vásárhelyről egy nyilat-kozatot küldött be szerkesztőségünkhez, melyet helyszűke miatt nem közölhetvén, csak kivonatát adjuk. Nyilatkozat a „Nővilág” kiadó-hiva-talát illeti, s az említett divattalp rendetlen kül-de ellen kél ki. Nyilatkozó már háromszor re-clamált, mind hasztalan!

* Körülbelül a jövő hó 5—10-dikén nem-zeli színpadunkon megfognak szünni az előadá-sok, s az itten működött társulat szét fog oszlani. Az igazgató, Gyulai Ferencz ur, mint érte-sültünk, Pestre szándékozik hol néhány szerep-ben mint vendég bemutatja magát az ottani közönségnek. Hogy jövődében minő társulat fog itten működni, még nem tudható; de az bizonyos, hogy ha az itteni közönség melegebb pártolással nem járul legalább ez utolsó bérlet folytán a színházba, e társulat nem a legkedvezőbb véle-ménnyel fog innen távozni.

* Egyik a brudhánai l. levelezőnk írja: Meglehető vig farsangunk volt, de szomorú eset-el végződött. Az utolsó zárkörű „tarisznya-bál” reggelig tartott, s midőn reggel egy ember az égő gyertyákat olgatná el, egy darab soná-val szájában, csak öszszeszerogyott és menten meg-halt, orvosi vizsgálat szerint szélhűdés követ-kezte. — Nem rég egy bányában néhány da-rab mécsartót találtak, de fájdalom! többnyire töredezett állapotban. Azonban egy közülök eg-szerep ép, s bizonyosan a kolozsvári múzeum bir-

tokába fog jutni. Alján e fölrát tisztán olvasható: LITOCEN. Római maradvány, alkotása igen jó agyagból csinos.

Nemzeti színház. Mártius 4-dikén a szin-ház zárva.

Mártius 5-kén: „A hős Guzman” drá-ma 5 felvonásban, írta Méry. — A darab má-sodszor adatott, s ismét megtette hatását. Gyulai (Don Guzman Alfonso Percz) most igen si-kerülten adta szerepét. Általában az ily határo-zott, kiváló jellemeket sok erővel képes vissza-tükröztetni; csak az lenne kívánatos, hogy sza-valata azon szakszakszagságtól, mely ez este azt kü-lönösen jellemző, ment legyen Prielle Kornela (Donna Sol) kitűnő szépen, s Rónai (Don Pedro) szintén helyes felfogással, s művészi mértéktar-tással játszottak. Közönség közép számmal jelent meg.

Mártius 6-dikén a színház ismét zárva.

Vegyes hírek.

+ Közelebből érkezett Pestre Eich úr Kolnból, a ki híteles bizonyítványokat hozott ma-gával arról, hogy a hebegést és beszédbeli a-kadózást vagy akármely más szóvási szervbeli hi-bát ki tud gyógyítani se gyógyszer, se műtéteket nem használ, hanem tanítás és gyakorlat által se-gít; mivel tapasztalása szerint az akadózás és he-begés, mely gyakran görcsös természetű tüne-ményekkel jár együtt, legtöbb esetben rossz szó-kasból s a szóvási szervek helytelen használatá-ból származik.

+ A magyar akadémia kihirdette a Tele-ki-jutalomdíjt, 1857-re száz arany van ki-tűzve a legjobb vigjátékra, 1858-ra ugyan-annyi a legjobb szomorujátékra.

+ B. Kemény Zsigmond „Özveg és leánya” című jeles regényének harmadik köte-le, melyre a közönség régóta feszült figyelemmel vár, megjelent. B. Eötvös Józseftől szintén egy új regényt fogunk nem sokára olvashatni. Már sajtó alatt van.

+ Egy műintézetnek Nürnbergben sikerült különböző színű képeket közvetlenül az üvegen hozni létre vegyműtani uton. E színes képek (chromohyalographien) mint ablakékeség igen jó pótszeret képezik a valóságos üvegfestésnek s nagyon olcsók lévén, hihetleg nagyon el fognak terjedni.

+ A „Triest. Ztg.”-nak írják Perából febr. 20-dikéről. Az oroszok hadkészségei a cserkesz-földön már rég magukra vonták az egyes ve-zetők figyelmét, s ennek folytán minden, eddig egy-mással ellenségeskedő törzsfőnökök nagy özsze-jövetelt tartottak, melyben kimondták, hogy min-den pártoskodást abban hagyva, egyesített erővel indulnak a közös ellenség ellen. Hogy mind tö-rekvéseik, mind hadi operatívokba egységet hoz-zanak be, a főnökök elhatározták főnökök válasz-tani, ki azonban ne legyen cserkesz, mivel így a törzsek féltékenysége árthatna a közérdeknek. A leghatalmas két főnök Séfer pasa és Naib Emin-pasa azonnal alávetették magukat ezen határozat-nak, s a többi főnök követte példájukat. A főve-zér válaszába Mehemed Beyre esett, a ki magyar renegát s azelőtt Bangya nevet vi-selt. (Valószínűleg az erdélyi fi.) Ez a háboru a-latt Séfer pasa tábori főnöke volt, s később ezredes az ottomán táborokban. Miután Mehe-med Bey a méltóságot, a melylyel megkínálták, elfogadta, egy itteni bankár közbenjárása folytán számára Londonban határtalan hitel eszközöl-te, hová egykori bajtársát küldte, ki mint ma-gyar menekült szintén török szolgálatban áll, s az említett hitel alapján nagy mennyiségű fégy-

vert és hadi készletet vásárolt. E szállomány mult héten érkezett ide egy angol briggen. Lapinszky Teophil gróf, lengyel menekült, értesülvén a dol-gokról, egyesült M. Bey ezreddel, hogy a válla-latot egy itt üjjonozott lengyel legióval támogassa. A lengyel legio feloszlása után sok len-gyel van szolgálat nélkül, s így csakhamar 440 embert szedtek össze, kik az elhajózást várták. Az angol consul a Fekete-tengerre vitorláza két angol hajó számára az utleveleket láttamozván f. h. 16-dikán elvitorlázott a gőzös, mely egy brig-gent vont maga után, mindkettőn angol lobogó lenggett, a Bosporuson át majd az asiai partokhoz tartott, rendre 400 katonát felszedett, s a Fekete-tengerre vitorlázott a cserkesz partokon kiköten-dő. A gőzősön telemes mennyiségű és a legjobb minőségű angol miniepuska, két teljes hegyi-űteg, 1500 darab congraverákéta és könnyomatú sajtó van. M. Bey ezredes tüzes beszédet tartott, s többszörös hurrahk és a lengyel himnusz ének-lése közben a kalandos expedíció tovább vitorlá-zott. M. Bey ezredesnek tábori sajtója is van pro-clamatik nyomására, úgy szintén pénzsajtója pénz, érdemelek sat. nyomására. Az orosz követ későn tudta meg a dolgot, s csak a „Pruth” orosz állomásozó gőzöst küldhette utánuk, hogy szem-mel tartsa.

+ Golowin Iván, ki több ideig tartózkodott Északamerikában, visszatérvén Angliába, az e-gyesült államokról egy könyvet bocsátott közre: „Stars and Stripes” czim alatt, melyben az ottani fölismeret viszonyokat úgy írja le, mint egy ember, a ki szép álmaiból kiábrándult. Ismert a-merikai könyvkereskedő, Appleton, a kinek londoni ügynökénél bizományban jelent meg a könyv, vonakodott e művet az egyesült államokban for-galomba hozni. Általában az ottani könyvkereske-dők minden angol nyelven kiadott könyvet, a mely talán a yankee-k hiúságának nem hívele, szigo-ru bírálat alá vonnak. És Golowin úr, meglehe-tő őszinte ember. Egy, a londoni Athenacumhoz intézett levelében, melyben az amerikai könyvke-reskedők eljárása ellen panaszkodik, éppen azt állítja, hogy Amerika, a vörös emberek hazá-ját a fehéreknek nem csak szellemi, hanem még fajbeli (race) fejlődésére is káros befolyást gyako-rol. Szerinte az amerikaiak erkölcsi hatalma ere-lyes, volneren és a rabszolgakorbácsolás alapul. „A dollár-imadás” ugymond „még a német kíván-dorlónál is megfosztja érvényűktől az emberiség alapelveit.”

+ Egy vidéki magyar színész a napokban milliómoss lett. Egy amerikai nagybátyja elhun-yta magyarázza meg az egész történetet.

+ Fehérvár, febr. 24-kén. „A Kron-stadter Ztg.” f. évi 21-ki számában egy Alvincz-ről írt levél jelent meg, a melyet majd minden német és magyar lap (sőt az „Indep. belge” is átvett). E levél nem legalaposabb tudósítást ad az alvinczi cath. lelkész azon eljárásáról, mely szerint egy halott ünnepekész eltemetését megta-gadta, de egyházi főnök ő amlga ezt megren-delte volna. E czikkben ez áll: „Püspök ő nagy-méltósága azon meghagyással küldötte a nagy-prépostot Alvinczre, hogy az elhunyt szertartá-sos eltemetését végrehajtassa. „Azonban tény, hogy említett nagyprepost nem küldetett ki ily utasi-lással, s a temetést nem is eszközölte, hanem csupán azon rendeletet kapta, hogy pühatolja ki: ha vajjon a szertartásos elakartás megtagadása-ra van-e ok, s e tárgyban a dolog állása szerint intézkedjék. E rendelet az utasítás szerint telje-sített. — Kérjük az illető szerkesztőseket, melyek az említett czikket lapjaikba átvették, szí-veskedjenek e reclamatiót is közölni. (Krst. Ztg.)

+ Folyó hó 2-án tartotta a Pesten széke-lő magyar academia havi összes ülést, a mely-

ben a C és CZ iránti kérdés a minapi határozat folytán, ismét tárgyalás alá került. A már több-ször megvitatott tárgy ezuttal is élénk eszmese-rere szolgáltatott alkalmat. Hozzászóltak: Balla-gi, Brassai, Bertha, Bugáth, Csorba, Hunfalvy, Kubinyi, Wenzel. Határozatul jelentetett ki, hogy az academia a helyesírás végmegalapításáig ki-adványaiban jövődöre is a C betűt fogja hasz-nálni.

+ Párisban a kövér ökor (bocuf gras) idei körmenete alkalmával többek közt egy álarcos is követte a menetet és pedig oly hő crinolin-ruhá-ban, hogy a szűkebb utcákon alig vergődhetett keresztül és mindenütt a házak falát súrolta. Mől-tó dívat egy hízzott ökor nyomdokaihoz, jegyzé meg egy goromba munkás.

+ Liszt Ferencz Vörösmarty emléke iránti kegyeletes tisztelete jeléül „Vörösmarty emléke” című szép zenészerzeményt írt.

+ Schwarzenberg erdélyi kormányzó ö hercegsége Párisból, hol több hóig mulatott, folyó hó 3-án Bécsbe megérkezett.

Hivatalos.

Kinevezések.

Az igazságügyi ministerium, megyei tör-vényszéki tanácsos Roschat Pétert Udvarhely-ről, Klement Rudolft Kolozsvárról, Dr. baró Mylius Ferenczet Brassóból, országos tör-vényszéki tanácsosoknak nevezte, még pe-dig a két első Szebenbe, az utóbbit Broosra (=zászvárosra).

A cs. k. helytartósági elnökség járáshiva-tali jegyző Klose Albertet és Hnilicze Józ-sefet ideigl. helytartósági fogalmazók-nak nevezte.

Törvényszéki hirdetések kivonatban.

A kolozsvármegyei cs. k. törv. szék f. é. febr. 19-ől 1649, 1650 és 1651 sz. a. felhívja Dobay Ádámot, ellene, ügyvéd Grois által, a baró Kemény Samuelnek tartozó 200, 3000 és 666 ezüst rft. váltóbeli adósság 3 nap alatti meg-fizetésére. Részire kirendelt ügyvéd Csulak Dá-niel.

A székely-udvarhelymegyei cs. k. törv. szék f. é. febr. 5-ől 174 sz. a. felhívja B. Ince-dy Ágnest gr. Rhédey Lászlóné örököseit, el-lenük ügyvéd Szaidl János által, a Beke Mihály-nak tartozó 2642 váltó ft. kárpótlás iránt indított kereset védelmére. Feletet tételi határ idő 45 nap. Részekre kirendelt ügyvéd Schönben Má-tyás, helyettes Huszár József.

A székely-udvarhelymegyei cs. k. törv. szék elnöksége f. é. február. 15-ől 162 sz. a. pályázatot hirdet az ottani törv. szék titkári állomásra 800 ez. ft. évi fizetéssel. Az ajánlko-zók adják be oda szabályszerű kérelmeiket 4 hét alatt.

Az elegy járáshivatalok személyzetére néz-ve kinevezett országos cs. k. bizottság f. é. febr. 18-ól 1336 sz. a. pályázatot hirdet két járá-shivatali jegyzői állomásra 400 ez. ft. évi fize-téssel. Az ajánlkozók adják be oda szabályszerű kérelmeiket 4 hét alatt.

A kolozsvármegyei cs. k. hivatal f. é. febr. 19-ől 102 sz. a. pályázatot hirdet a boncz-hidai járáshivatalnál megürült írno ki állomá-sra, 350 ez. ft. évi fizetéssel. Az ajánlkozók ad-ják be oda szabályszerű kérelmeiket 4 hét alatt.

mennek, hogy hajdani büszke urokat eltagadják, s azt még csak hason tekintélynek se akarják elismerni.” Hogy mi legyen tu-lajdonképpen az értelme ennek a sok szép szónak, azt bizonyo-san maga Nendtvich ur se tudja. Mi részünkről soha se olvastuk, hogy Aristoteles, Linné, Jussieu, Cuvier, Laplace, Werner, De Candolle, Endlicher, Newton, Mohs vagy mások a materia medica kedvéért vizsgálták volna a természetet, s alkottak volna rend-szer. Webernek eszéigában se volt a gyógyszerzat, midőn meg-mutatta, hogy a czombot a levegő nyomása tartja a csipő iz vá-pájában; valamint Pristley-nek s Lavoisier-nek se, midőn az oxygent felfedezték. De még a villámhárító, a telegraph, s a gőz-mozdony se eredménye a typhus s cholera vizsgálásának. Vala-mint most a természettudományok mind meg anynyi önálló (de kapcsolatban levő) disciplinák, úgy hajdan is azok voltak; s o-hajlandó volna, hogy szíveskedjék Nendtvich ur azon bizonyta-lan „még nem régen”-t pontosabban meghatározni, mit az év-szám idézésével legcélszerűbben tehetne.

Alább azt mondja Nendtvich ur: „A gyógyszerzat kevés ki-vétellel még ma is ugyanaz, mi volt századok előtt t. i. a hit tár-gya” mi ezt így egészítjük ki: azoknál, kiknél kevés a tudat tár-gya. Hogy lehet a 19-dik század gyógyszerzatát a régiek orvosi tudományával tenni párhuzamba? Az igaz, hogy vannak beteg-ségek, melyek lényei még mai napig se ösmerjük — s ide tar-toznak az ideg bajok csaknem kivétel nélkül. — de ily diagnosi-sokat; febris depascens, asthma humidum, asthma siccum s t. f. csakugyan nem hallani ma józan orvostól. Mióta a Sarcopes sca-biei-től ismerik, azóta az epidemia scabiosa nem ismerik. Hát ezen ismerethez nem a zoologia haladása által jutottunk? Pedig a-zért nem tekintjük am az orvosi tudomány a zoológiát szolgáljának, hanem köszönettel fogadja barátságos segélyét. Mulder egy csa-ládot, melyben a csonttörések igen gyakoriak voltak, rozské-nyréll gyógyított meg — eine Nahrung die das Blut und durch das Blut die Knochen mit dem nöthigen Gehalte an phos-phorsäuren Erden versorgen konnte. (Moleschott. Kreislauf des Lebens. II. kiad. 168 lap.) Hát erre az eszmére nem természetu-domány vezette Muldert? S van-e ember, ki a chemiát az orvosi tudomány szolgáljának tartja? Most tudjuk, például hogy a chlo-rossisban vas hiányzik a vérben, a diabetes mellitusban cukor a vérben, tudjuk a diabetes mesterségesen is előidézni; a fehé-nyének a vizeletben nagy mértékben való jelenlétéről teljes biz-

tossággal a Bright-féle betegségre következtetünk; a vizelet che-miai vizsgálása által megkülönböztethetjük a typhust más hasonló symptomákkal fellépő betegségekől. A perussio és auscultatio segédelmével csaknem mathematicai pontossággal megtudjuk a tüdő és szív betegségeit határozni. Ismerjük, még pedig chemi-ai törvények szerint, a legtöbb mérgeg ellenszerét sat. Ezeket elő-re bocsátva, bátran mondhatjuk, hogy az orvosi tudomány jelen állásának a régiek gyógyszerzatával való párhuzamba tétele nagy tudatlanságot árul el.

Eddig csak a belgyógyításról szóltunk. Hát mit szólhat Nendtvich ur a sebészet és szemészet sikeréért, kézzel fogható műtételei ellen? Vagy nem a gyógyszerzat ágai ezek? Lehet-e képzélni egy fölségesebb műtétet annál, melylyel a szemorvos az elhomályosodott lencse eltávolítása által visszaadja a szem vilá-gát! Vagy ez is a „hit tárgya”? S vesztett-e azáltal az orvosi tu-domány jelentőségéből, hogy már most azon chemiai folyamat is ismeri, mely lencse meghomályosodását idézi elő? Józan ész-szel erre csak nem-mel lehet felelni. Pedig ide is csak a termé-szettudományok haladása által jutottunk.

Végre megemlíti Nendtvich ur az újabb időkben keletkezett skeptikus iskoláját, melynek fölve „kétkelteni az orvosok ugynevezett tapasztalásainak valóságát, a mennyiben t. i. az a gyógyszerzek hatásán alapszik,” továbbá a gyógyszerzek hatását elebb az ép egészséges testen megállapítani sat. Ez utóbbit újabb időkben nem skeptikusok is teszik. Nem talál most Nendtvich ur pharmacológiát, melyben minden gyógyszer leírásánál legelőbb annak physiologiai hatása ne volna megírva. S ha meg se tudjuk mutatni, micsoda chemiai combinatiók előidézése által hat az a vagy b orvosság — s ez az, mit a skeptis különösen követel — tagadhatjuk-e azért, hogy a-nak vagy b-nek nincs hatása, még pedig jótékony hatása? Teljességgel nem. Ismerjük-e azon vál-tozásokat, melyeket például az opium vagy a strychnin a két-vetekben idéz elő? Nem. De nem ismeri-e Nendtvich ur a két említett szernek jótékony hatását? S tagadhatja-e azt, hogy egy két grán vagy sokkal kevesebb strychnin meg is öli az embert, minthogy nem ismeri hatása módját? Tagadja meg a többi skep-ticusokkal együtt, mert ez „az orvosok ugynevezett tapasztalása.”

Az újabb kor józanabb orvosi nem bírják eléggé kárho-ztatni a therapeutikai nihilismust, s a skeptist, melyeket Dr. Mül-ler J. O. homöopatha „das seuchenhaft um sich wuchernde Un-

gethüm und seine nicht minder inhaltslose Schwester”-nek méltán nevez; s örömmel látjuk, hogy az orvosi tudomány oly co-ryphaeusai is, mint mélyen tisztelt tanárunk Sauer ur, minden lép-tén-nyomon küzdenek ezen harapódzó lelki nyavalyák ellen. (Biz-tositom Nendtvich urat, hogy non juro in verba magistri, hanem meggyőződésből beszélék.) Az emberiségnek nem skepticusokra hanem a bajon segítő tudó orvosokra van szüksége.

A természettudományokba bevett elv, t. i. az okszerű ki-sérlet elve, az orvosi tudományba is be van hozva, még ped g nemcsak prof. Skoda által, kinek Nendtvich ur a „jövő”-t odaitéli, de számtalan más orvosok által is ilyenek a külföldiek közül Cla-rus, Oesterlen, Audral, Mulder, Bock, Wunderlich, Virchow, Spiess stb.

A mai orvosok ellen senkinek se lehet kifogása, ki az or-vosi tudomány roppant terjedelmét ismeri; ők tesznek, mennyit magasztos hivatuk lelkiismeretes betöltése mellett tehetnek Fel-használják a természettudományokat, s haladnak velők, nem tartván attól, hogy majd el fog tűnni az alap lábok alól; s ha az orvosi tudomány még nem áll ott, hol a többi természettudomá-nyok, annak oka nem az időben szűkülődő gyakorló orvosok-ban, hanem oly tudósokban keresendő, kikről Moleschott igen helyesen mondja: „Tadel verdienen die vornehmen Forscher (s ezek közé tartozik Nendtvich ur is, annál inkább, minthogy or-vos is volna) die das Wirken der Heilkunde gering schätzen, während sie zufrieden mit der Sicherheit ihrer Forschungen über Stein und Stahl und Schwefel. Ch.) sich nicht einlassen auf die Schwierigkeiten die der lebende Körper dem Versuche entgegen-stellt.” (i. h. 39-dik lap.)

Végre szükségesnek tartjuk még megjegyezni, miszerint mi Nendtvich ur szavaiban semmi eredeti nem találunk, s hogy az orvosi tudomány újabbkori haladása teljességgel nem Nend-tvich ur nézeteinek, melyeket több ízben a gyakorlati orvoslásra nézve nyilvánított, eredménye. Mi Nendtvich urat mint chemist becsüljük, de mint az orvosi tudomány reformátora ő a mi szem-einkben null. Azért tanácsoljuk neki, hogy máskor oly tuda-mánnyról, melylyel jelenleg nem foglalkozik, ne elmélkedjék, s ha elmélkedik, tartsa magának s ne lakdjon méltatlan becsmélé-sekre.

Még nem is Dr. Chyzer Kornél.

A thordai cs. k. járáshivatal mint törv. szék f. é. január 29-ről 248 sz. a. felhívja azt, a kinél lenne a Csán mellett fekvő és Kovács Pál halálával thordai Kovács Lajosra szállított Pikuj Mányi nevű kaszálnak 3000 váltó ftért zálogba adásáról, 1811-ben mártius 9-én kelt, 1851-ben báró Kemény Istvántól Kovács Pálnak átengedett, elvesztett eredeti zálogos szerződvény; jelentse magát egy év alatt, mivel azontul ez oklevél semmit se érőnek lesz nyilvánítva.

A m. vásárhelyi cs. k. járás törv. szék f. é. febr. 21-ről 967 sz. a. felhívja Budai Zsigmondot vagy örököseit, ellenők ügyvéd Nagy István által, a Jakabfi József árváinak tartozó 370 váltó ft. 22 kr. iránt indított kereset védelmére. Tárgyalási hatánap f. é. mártius 31-e d. e. 9 óra-kor. Részköze kirendelt ügyvéd Dr. Scheitz Ant.

A dézsmegyeyi cs. k. törv. szék f. é. január 15-ről 5748 sz. a. felhívja Thorozkai Móri-czot, ellene ügy Kemény Kata több örökösei ellen, a cs. k. ügyvédség által a sydoxial alapítványban tartozó, a kecsedi és szükereki jóságra fektetett 1200 ezüst rft iránt indított kereset védelmére. Részköze kirendelt ügyvéd Dézsi Károly helyettes Brassai Károly.

A kolozsvármegyeyi cs. k. törv. szék f. é. febr. 5-ről 1110 sz. a. tudatja, hogy Balázs Ferencz elfoglalt 372 számú házát hidelvén Kolozsvárt, Szász Andrással részire f. é. ápril. 6-án d. e. 9 óra-kor az ottani irodában közérverésen, becsáron alól is elfogják adni.

A károly-fejérvári cs. k. törv. szék f. é. január 17-ről 36 sz. a. tudatja, hogy Stenmer György 1200 e. ftig elfoglalt 12 számú házát, a károly-fejérvári káptalan részire f. é. ápril. 7-én d. e. 9 óra-kor az ottani törv. székén, közérverésen, becsáron alól is elfogják adni.

Ausztriai birodalom.

Milano, márt. 2-kán. Ő cs. k. Felségeik ma délelőtti 10 óra-kor legjobb egészségben Milanot elhagyták, és az éjszakát Cremonában fogják tölteni. Ugyan akkor Ő cs. Fenségei Zsófia főgné Bécsbe, és Ferdinánd Miksa főherczeg Triestbe elutaztak.

Hol a vaspálya nem használtatik, minden állomáson 630 lónak kell készen állani a legmagasabb udvari, felette számos kíséret számára.

Bécsben egy olaszokból álló bizottmány alakult, mely Ő cs. k. Felségének legmagasabb visszaérkezéseért hálát fog adni. Ugyanaz egy felirat átadását tervezi, mely az olaszok érzelmeit tolmácsolná.

Milano-ból febr. 29-kén Bécsbe érkezett távirati közlés szerint Ő Felsége a Császár gróf Radetzky tábornagyot saját kérélmre folytán nyugalmi állapotba helyezvén, Ő cs. k. fonségét Ferdinánd Miksa főherczeget nevezte ki Lombardia és Velence főkormányzójává, a 2-ik hadtest parancsnokává pedig gróf Gyula y Ferencz tábornagyot.

— Ő cs. k. Apostoli Felsége f. é. jan. 25-ki legfelsőbb határozata által a Bécs, Pest, Pardubitz, Lembergben és Kolozsvárott tartandó évi löversenyek számára a belügyminiszterium által egyetértésben a hadsereg főparancsnok-ságával javaslatba hozott alapvonalakat jóváhagyván és e löversenyek előmozdítása végett három év tartamára minden évben állami-díjakul 9800 aranyat s 16-díjakul 2000 aranyat államforrásokból egkegyelm. engedélyezni méltóztatott.

Külföld.

Anglia. Az angol kormányfőnöknek is bámulattal kell tapasztalnia, hogy nem oly könnyű a menynek-országába beverekedni, mind kezdetben hitte, mióta a felsőház, a chinai kérdésben, angol fogalmak szerint csak oly csekély többséggel nyilatkozott a kormányrészi-

re s az alsó házban a vita kimenetele még kétes, minthogy Russell lord Seymour admirálnak Cantonban eljárása ellen emelt szót. Az ellenzék ugyan nem igen válogatós a nemes viscount ellen felhasználható fegyvernemekben: de minden esetre jellemző volna, ha hogy az angol premier kopsorjához az első szeg elvágve is Peking városából kerülne. A nem-orosz Európára nézve Palmerston lordnak megbukta alig lehetne kíváncsok: amde a tessedő kelet gyorsan halad civilizálásának annál már csak nem lehet kézzelfoghatóbb bizonyosságát gondolni, mint hogy a „nap fia” kezét nyújt Dziraelinak egy nagy krissis előidézésére a brit cabinetben, s ugyanakkor az „ostromállapotnak” tisztán nyugati találmányát meghonosítja a lantsekiang part-jain, az idegen nemzetek előtt nyitva álló őt kikötőt bezárolván, mint ezt a helyesebb versioju távirat hírül hozza.

Komolyan szólva: a chinai öszszesküvés oly fenyegető fordulatot vesz, hogy csaknem kétesnek látszik, ha vajjon itt is befog-e bizonyulni a Palmerston közmondattá vált képessége: kivágni magát azon nehézségek közül, a miket jobbadán csak azért halmozott össze, hogy a közök háza előtt jövőre is nélkülözhetlen államfi gyanánt állhasson. A premier az egybegyűlő parlamentet néhány „égő kérdéssel” kíváná meg-lepni, hogy azoknak gyors és szerencsés megoldása által a maga párhívveibei új lelket öntsön, ellenit pedig visszahökkenesse. S íme! a perssa vizálynak, mely részint oroszorság föl-tékenysége, részint Franciaország beleavatko-zása miatt nagyon aggasztónak látszik, a jó ki-menetel alig látszik már kétesnek. A chinaiak ellenben, a kikkel szemben Anglia anynyi frigy-társra számíthat; a chinaiak, a kikről azt hin-né az ember, hogy külső ellenségek nélkül is, már saját tízéves polgárháborújukkal is nyakig vannak a bajban, minden új vereségük után csak pezderkedőbbek és makacsabbak. Az „Arrow” hajócska szikrája hatalmas tüzzé gyuladt fel. A menyeyei birodalom fiainak erőit s néhány e-zernyi házaít feldúlták: de minden eredmény csak anynyiból áll, hogy a mandarinoknak is bá-torságuk kelt a factorjákat elhagyatni, s az angol gőzösöket az ő nyomoru dzsunkjakkal, itt-ott nem minden szerencse nélkül, megátad-ni szóval a „nap fia” czopfos és czipofaltan gyermekei, a császári flotta s forradalmárok hadi-hajói egyesültek a „vöröshaju barbarak” ellen, s magok az angol lapok vallomása szerint is, Sey-mour admiral kegytelenül, de van szép cse-n-desen várni az angolhonból az ágyunaszádok megérkezését, hogy a sekély-vizekben szabály-szerűleg működhessek egy eddig oly gyávának látszott ellenség ellen, de a melynek most kedve szeszszent az ő és új világ öszszes tengeri ere-jével megmérkőzni!

Orosz sугallat következtése-e az a várat-lan chinai ellenszegülés: az minden esetre tény, hogy létezik, s hogy Palmerstonra nézt annál meglepőbb, minél kevésbbé lehetett arra elké-szülve, hogy a „chinai jámbor indulat teje így forró sárkányvérré oly könnyen változhassék.” A nem orosz Europa pedig csak azt kívánhatja Palmerstonnak, ki egyszerre oly sok dologba ár-totta magát, vajha ez alkalommal is bebizonyul-na az, hogy „szerencséseje gallerijához van köte.”

Az alsóház febr. 23-diki ülésében a neufchateli kérdés meg lön pendite. Pal-merston jelentése szerint még nincs ugyan pontosan kitűzve azon értekezletek megnyitá-sának napja, miknek e tárgyban Párisban kellend tartatniok, de már is kijelölve ama hatalmassá-gok képviselői, melyeknek részt kell venniök ezen értekezletekben, s a premier teljes remény-nyel van az iránt, hogy a kérdés lényegét ille-tőleg, a porosz király követendi a Svaitz által ta-nusított mérsékletességét.

Erre kezdődött a jelen ülészek nagy csa-tája a kabinet pénzügyi terve tárgyában.

Nagy volt ugyan az ellenzéki tábor, toryk, peeliták, s a manchesteri csapat tagjaiból alakul-

va, s mögöttük Russell lord és más whigek a semlegesség fenyegető magatartásaival, — s igen népszerű fegyver: az adók leszállítása volt ez ellenzék kezében: de győzött még is nagy többséggel a Palmerston-cabinet s uralma ezáltal még jó darab időre meg lön állapítva. — Veletl-ányban fekszik már az öreg ur s a pártok alkalmatlan háborgatásától nem félhet.

— Londonba távirati uton jan. 17-ig ter-jedő tudósítások érkeztek Busirból. Az an-gol csapatokat a persák addiglan nem háborgat-ták, s e város közelében egy persa tábori raktár esett volt az angolok kezébe. Persiában Bus-hir bevétele következtében, hatalmas ellenzék e-meli fejét a babi-k s más felekeztek részéről. A sahnak a nyugati hatalmakhoz állásáról hallani, miképp Franciaország consulokat nyer Kar-rak— és Bassoráhaba.

— A „Times” nem marad adós a „Con-stitutionnel”-nek, mely módnéklí rosznéven vette azt, hogy a londoni menekülteknek megengedte a rendőrség Worczell Szaniszló lengyel menekült temetésénél bizonyos zászlós demon-strációt tenni. „Ha voltak olyanok a halottas ki-séretben — ugymond a „Times” — kik élet elleni merényletet kísértének meg, vagy ilyenek-nek rokonai, tudhatja a czikkíró, hogy egy szer-ződés léte, melynéklí fogva az olyanok kiadását kérní lehetne. Hanem azon kíváncs, hogy az an-gol kormány egypár számúztótól halálra üldöz-tött, vagy minden lépten nyomom szemmeltar-tson, habár ezek angol törvényt nem szegtek is meg, — ismét csak azt mutatja, hogy Francia-oroszágban vajmi keveset tanultak és feleltek.

Franciaország. A „Nord” újabb száma-ban se veszi vissza azon tudósítást, mely szerint Feruk-kán és l. Cowley közt az egység-terve már meg van állapítva: azonban hozzá te-szi, miképp az természetesen még Londonból nincs megerősítve s ezt még csak ezután várják.

— Franciaország és Persia között ba-rátsági és kereskedelmi szerződés jött léte-re. Mindkét hatalmasságnak szabadságában ál-land a másik országában 3 consult nevezni ki. A francia consulok Teherán, Bender-Abusir-s Tauriszban, a persá consulok pedig Páris-ban, Marseilleben s Réunion-szigeten fognak székelni. A császár Bourrée teheráni francia követnek meghagyja, hogy állomására vissza-menjen.

Spanyolország. A ministeri krissis talán már eleget tartott s a kormány arca egészé-se-bb színt fog váltani, ha nem remélhetni is egy-hamar azt, hogy a nemzet teste is megépüljön. Mint Madridból írják, Izabella királynő leve-lét kapott Romából anyjától, mely az elsőnl még sürgetőbben figyelmezteti. Ez az alkot-mányhozi hü ragaszkodása és az állomcsiny kimaradhatlan véseire utal. Az anyai levél a királynőre oly nagy hatást tön, hogy a levél kapá-sa után azonnal magához hivatá a ministerelnö-köt, s a levelet neki megmutatván, biztosítá őt királyi bizalmáról. A ministerelnök ellen mester-kező, absolutistikus Nocedal értesülvén meg-bizottjai által ezen eseményről, tanácsosnak látá az alkotmá-ny iránt nagyobb vonzalmat tanusítani vagy színelni. — A királynőnek — mint mondják — sikerült volna Narvaet O'Donnellel ki-békiteni. „Sokan, elég sokat boszantottál már en-gem — így szólott volna Izabella nyájas gyer-meteghangján a Valvárí hőshez — hát egyszer ked-vemért is tehetsz valamit.” És már tárczát is szántak volna O'Donnellek. Eléshetik az.

Hir szerint a brit s francia követ hosz-szasan értekeztek Narvaez és Pidal urakkal a maxicoi zavargás fölött. Mind a két követ illető-kormány nevében, ösztönöz Spanyolországot, a a mexicoi köztársaság bomlott ügyébe avalkozás-ra, biztosítván a kormányt szükség esetén a Fran-cziaország és Anglia részéről várható támoga-tással.

Ujpostá.

Az angol-persa alkudozás már azon pont-ra érlelődött, hogy annak lord Cowley és Fe-ruk-kán általi aláírása mart. 1-ső vagy má-sodik napján valószínűleg megtörténendő volt. Mint mondják, a francia kormány közbenjárása sokat tett a nehézségek megszüntetésére. A persá kormány ratificatiójának megnyerésére három havi időköz van engedve, mennyi idő szüksé-ges a szerződést Persiába vivő futár oda és visz-szaútjának megtételére. E czélból léptek egy-mással márcziustól kezdve három havig terjedő fegyvernynyugvára a persá és angol sereg pa-rancsnokai is.

— Az angol miniszterium a chinai kér-désben diadalmasan állta ki ugyan a tüzet a fel-sőház terén, de az alsóházi ellonzéklí kevésbé látszik szerencsésnek. Két nagy lépés lön már e fontos vitáknak szentelve, melyekben a parla-ment legbefolyásosabb szónokai, mint Russel, Bulwer, Cobden, Graham — mind a kormány ellen — résztvettek, s még nincs a vitának vé-ge. — Palmerston ajánlatára mart. 2-ra lön el-halasztva.

— Az „Observer” jelentése szerint, azon esetben, ha Palmerston Cobdennek Chinát illető indítványágyében elbuknék, ő a parlamen-tet azonnal feloszlattá. Palmerston és Derby febr. 28-ra pártmeetingeket hívtak egybe.

Londonból febr. 28-kán írják: Az alsó ház mai ülésében Palmerston kinyilatkozta, hogy az orosz követ állítása szerint az Orosz-ország és Persia közt állítólag létre jött szer-ződés merőben alaptalan. Egyébiránt ezzel nincs mondvá, hogy alpanélküliek lennének azon tu-dósítások is, melyek a persá partvidékeknek orosz csapatok általi megszállásáról s több ily dolgok-ról szólnak.

Londonba érkezett újabb magán tudósítá-sok szerint, Seymour admiral Canton városát csakugyan bombázta; de úgy állt a dolog, hogy elegendő hadsereg hiányában kénytelenülend a maga állásával felhagyni. A francia „Pays” is jelenti, hogy Seymour mindaddig csupán vé-delemre fog szorítkozni, míg utasításai London-ból meg nem érkeznek. — Szingaporéban a chinaiak a malájokkal egyesültek s fenyeget-tek az ottani angolokat és németeket, kik föl-é gyverkeztek.

A római jezsuiták által szerkesztett „Re-vue” azt mondja, hogy a titkos társulatok Olasz-országban soha tevékenyebbek nem voltak mint jelenleg. Általában az olaszországi ügyek csak felszínelig kielégülők, sőt magok a kormányok se élnek családásban a valóságos hangulatra nézve.

A neuenburgi ügy ismét bonyolódni a-kar. A porosz király többet kíván mint Svajcz engedhet. A neuenburgi royalisták ujából fölkelési tervet forralnak. A hatóságok mindeu-ily lázas mozgalom kellő orvoslatról előre gon-doskodnak.

— Párisból febr. 20-án írják: A febr. forradalom évnapiján a néplakta városrészekben számos kis lakoma történt. — Algeriából nem igen öröndetes hírek érkeznek; a tél szo-katlan ridegsége nagy károkat tett.

— Moldovából jelentik az ottani kaima-kam Bals hnak közelebbről történt halálát

Nyilt posta.

— Kiküldővára. Az „Üdvözleti beszély” hi-z-szik, hogy megtette hatását, de a pongyola kidolgozás miatt nem közölhetjük, bár menyire tiszteljük és szentnek tartjuk a czélt, a melynek érdekében az tar-tattott. Azt kívánjuk mi is, hogy eljen az estínepevű tervezője és vajha mielőbb testesülne meg az eszme. Fogadják onok hazafiai tisztelőinket.

— Cs. J. urnak Ké-di-Vásárhelyen. Ajánlatát szívesen fogadjuk.

— „P. st. czigány.” — Nemadható.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: BERDE ÁRON.

H I R D E T É S K.

HIVATALOS.

(115) (2-3) 285 1857. KÖZGYÜLÉSRE FELHÍVÁS.

Alólirt társulat igazgatósága teljes tisztelettel adja köz tudomásul, miszerint az **erdélyi kölesönös jég- s tűz kármentő** társulat f. é. márt. 15-én reggeli 10 óra-kor Kolozsvárrat saját szállásán (belső közép-utca, 457 sz. emelet) „**évi közgyüle-sét**” tartandja, mely alkalommal a mult évi munkálatok eredményének kimutatása, s tár-sulat érdekeire vonatkozó indítványok kerül-vén szőnyegre, a t. cz. társulati tagok s ügy-vivők minél számosabban megjelenni tiszte-lettel fölhívtnak.

Kolozsvárrat, febr. 26-án, 1857.

Az erdélyi kölesönös jég- és tűzkármentő társu-lat igazgatósága.

Nem hivatalos.

(114) (2-3) Egy igen jól ellátott vastengelyű utazó szekér, — és két szekér félj használt vastengelylyel, — három ló hámostul és 3 boglya széna, — ó boro-k hordó számsra eladók. Értekezhetni hid-utczában 313 számú házál Sallai István „tevéhez” czimzett fűszer. kereskedésben, ki is finom cukor, kávé és mindennemű fűszereit a legillendőbb áron ajánlja.

(108) (1-3) Erdélyi földtehermentesítési kötelezvények kivétele és be-vásárlása.

Kabdebo Kristóf S. (Váltó szobája Nagy-Szebenben) ezennel közhírul adja, miként kész azon t. cz. földes uraságok részére, kik őt kellő föld-halmazványnyal megbizni szándékoznak, min-den egy a tökélt, mint a kamatot ille-tő földtehermentesítési kötelezvé-nyek szerzésére vonatkozó ügyleteket, mily-nek: lehajtási fizetések engedése iránti folya-modványok, kötelezvények kivétele és meg-küldése, — minden kívánt biztosítás eszközlése mellett legfeljebb egy százaléknyi igen mé-rsékelt jutalom díjért — legpontosabban eliga-zítani, ugy szintén kötelezvényeket árfolya-mukban megvásárolni és körülményekhez ké-pest a remelendő töké- és kamat-kötelezvé-nyekre kész pénz előlegelekkel szolgálni.

(106) (2-3) Ifj. gr. Bethlen Sándornak Intradámban, Naszódótlí 1/2 órányira 50 darab kövér ökre és 10 darab kövér tehene eladó. A hizlalás történt elebb moslékon, később szé-nán, végre darán. A venni-akarók értekezhet-nek magával a gróffal Apa-nagyfaluban.

(107) (2-3) Haszonbérbe kiadó birtok. Apahidán Kolozsvártól 1/4 órányira, a-

nagy országútban, 1857. április 24-től kezdő-leg; belső udvartelekek, lak és gazdasági ép-ületekkel — közelébbről szabályoztatott kores-magja, és tagosítottak külső két darabban, — egyik 93 hold területű termékeny széna rét, az udvartelekek folytában, a Szamosra járólág; — másik 328 hold területű, vegyes szántó- és kaszáló tábla, közepében egy itásra alkalm-as tával.

Értekezhetni ügyvéd Fejér Mártonnal, Kolozsvárt b. Közép-utca, 303 sz. alatt.

(99) (2-3) Van szerencsém a nagyérdemű közönsé-get figyelmeztetni, hogy mint mag-kereskedő Mayr Károly urnak erdélyi bizományos-sánál, nálam idei hozatallal szembetűnő ol-csó áron kapható minden nemű vete-mény, valamint többféle virág-mag a legfrissebb és legbiztosabb minőségben, így luczerna, lóhere és burgundi répa, melyeknek jóságáról kezessegett vállalkoz; e mellett elfogadok Mayr Károly ur kiterjedt árjegyzékében megnevezett magvakra meg-rendeleteket, legyen az bármely csekély, vagy nagy mennyiségben, melyet a tisztelet meg-rendelő a pesti árjegyzékben kitett árban, a fuvarbér hozzá — számítás — mellett, kaphatja Nagy magraktáratom különös figyelmökre a-jánlom a vidéki kereskedő urnaknak, kik külön kedvezményben részesülnek. Megrendeleteik-minél hamarabb beküldeni sziveskedjenek. Art jegyzékkel ingyen szolgálók.

Tauffer Ferencz, fűszerkereskedő.

(110) (2-3) Hirdetmény.

Erdélyi urbéri papirokat Szeben-ben Gouma N C Kereskedőház vásárol s a leghitelesebb árkelet szerint fizeti, minterről a t. cz. közönség a nemzeti kölesön s más állampapírok vásárlásával is meggőzödhett.

(98) (2-3) Lentnerische - Hühneraugen - Pflaasterchen empfielt 3 St. a 12 kr. im Duzend sammt Anweisung a 42 kr. C. M. Joh. Wendler und Erben in Klausenburg.

(113) (2-4) Ertesítés.

A tordai helyt lakó birtokosságból vá-lasztmány alakulván a commassatio a létesíté-se kérdéseinek megoldása végett, az munkálato-t több ülések alatt bevégezte; s már ezen ügy a bel és kül. öszszes birtokosság közös érte-kezlete tárgyává vált; következőleg fölhív az avégre megbízott tordai előjáróság minden kül és belbirtokosokat, öszszesen, egyenkint, magok személyekben, vagy megbízottak által megjelensé — a tordajárási cs. k. hivatal-tól engedményezett, e folyó 1857-ki év márt-hó 22-kén, Tordaváros kebeliben, e gyűlés tartására alkalmas közhelyen megkezdendő és a commassatioi illető kérdések végleges meg-állapításáig folyton tartandó közös tanácskozá-sra. Kelt Tordán, febr. 22-kén 1857.